

SOBAT

Redaktie adres: J.P.C. Rausch, Koningin Wilhelminalaan 387, 2274 AK Voorburg 070-3857934
Redaktieleden: R. Grit, nr 90 9458 TD Balloo tel. 05924-1361; J. Zwaan, Lijzijde 45 1034 KN Amsterdam, tel. 020-319151

NUMMER 11 - APRIL 1990

"Pensioenrechten voor oud-militairen"

Laat ik beginnen mijn dank uit te spreken aan diegenen die op het voorgaande artikel hebben gereageerd. Tot mijn spijt was het aantal reacties niet zo groot als ik wel gehoopt had. Ik heb mij dan ook afgevraagd of er sprake is van een voor mij onbegrijpelijke passiviteit bij de oud-militairen. Maar misschien komen de reacties nog op een later tijdstip.

Verschillende van de ontvangen reacties getuigen van een onvrede met de situatie waarin men was komen te verkeren. Daarnaast werd er aandacht gevraagd voor op zich belangrijke verbeteringen in bestaande regelingen.

Met alle begrip dat ik heb voor het gevoel van onvrede dat sommigen met zich dragen en voor de verbeteringen die in bestaande regelingen kunnen worden aangebracht is het slechts mogelijk daaraan iets te doen als het kan worden gerelateerd aan algemene regels.

Alleen als we iets hebben bereikt dat voor alle oud-militairen geldig is bestaat de mogelijkheid de individuele situatie daaraan te toetsen.

Mijn vorig artikel ging over een algemeen beleid en het lijkt mij persoonlijk onverstandig om op dit moment te veel aandacht te besteden aan persoonlijke (meestal unieke) gevallen, hoe vervelend dit ook voor de betrokkene mag zijn.

In het vorige artikel ging het om de collectiviteit van de oud-Indiëgangers en daarin zijn twee begrippen gehanteerd die van essentieel belang zijn t.w. "een recht" en "discriminatie".

Het gaat er in feite namelijk om of wij een recht kunnen ontlenen aan de omstandigheid dat wij gediscrimineerd worden.

De vraag die dan ook in eerste aanleg beantwoord moet worden luidt:

"Worden wij wel gediscrimineerd?"

Kernpunt bij deze vraagstelling is of er van de zijde van de overheid sprake is van een "geoorloofde differentiatie" dan wel van een "niet geoorloofde discriminatie".

NB. Niet elk onderscheid in behandeling (differentiatie) kan als ongeoorloofd (discriminatie) worden beschouwd.

Is er sprake van een ongeoorloofde discriminatie dan zou ik naar de rechter kunnen stappen. Daaraan heb ik echter vooralsnog geen behoefte en wel omdat,

zoals een bekende Nederlander het ooit voor de televisie uitdrukte: "naar de rechter ga ik niet want je weet nooit tot wat voor vreemde uitspraken die soms kan komen".

Het is bovendien geen vraag naar een juridische rechtvaardiging van het recht tot differentiatie maar naar een morele.

Ik hecht daarom vooralsnog veel meer waarde aan een uitspraak van kamerleden dan van een rechter.

Uit de tijd dat ik in Duitsland als personeelschef werkzaam was (in de 60er jaren) zijn in mijn

hoofd een aantal dingen blijven hangen waarvan ik toen niet inzag dat ik ze nu zou moeten gebruiken, vandaar dat ik de exacte juridische implicaties niet meer kan reproduceren maar de kern is mij bijgebleven en die is:

a. 5% van de personeelsbezetting moest uit "Kriegbeschädigte" bestaan. Kon je ze niet plaatsen dan moest je ervoor betalen. Uit de opbrengst werd hulp aan de niet geplaatsten geboden.

b. Pensioenrechten werden ook toegekend (wettelijk) voor de jaren dat men het "Vaterland" had gediend.

c. Een academicus kreeg twee extra pensioenjaren omdat hij geen volledig pensioen zou kunnen opbouwen.

NB. Het laatste punt is in ons verband niet relevant maar het geeft wel een verschil in benadering aan.

Nu heeft de Nederlandse overheid aan een beperkte groep oud-militairen wel pensioenrechten toegekend en er niet voor gezorgd dat ook de anderen (bij wet) niet zouden mogen worden achtergesteld vanwege hun dienst aan het vaderland.

Hoe onze minister president en onze minister van buitenlandse zaken denken over bevoordeling van overheidsdienaren kunnen we afleiden uit hun opmerkingen over de DDR en Roemenie.

Ook de discussies over de "voorbeeldfunctie" van overheidsdienaren laten aan duidelijkheid niet te wensen over.

Mijn stelling is derhalve dat: "de overheid bewust of onbewust heeft nagelaten zeker te stellen dat de dienst aan het vaderland niet zou mogen leiden tot een achterstelling op latere leeftijd maar zeker niet tot een verschil in behandeling van de ene militair ten opzichte van de andere."

Dit "onrecht" is enigszins te "vermindern" door aan oud-militairen die geen pensioenrechten over de periode in Indië hebben opgebouwd (bij de overheid of bij hun werkgever) een additioneel pensioen toe te kennen bij het bereiken van de 65-jarige leeftijd.

Ik heb bovendien gesteld dat de eenvoudigste wijze van uitvoering een opslagpercentage op de AOW-uitkering zou zijn.

Dit percentage zou in een redelijke verhouding tot de volgebrachte diensttijd moeten staan.

NB.

a. Bij verblijf in het buitenland waarin men niet heeft bijgedragen aan de AOW premieopbrengst krijgt men een procentuele korting en waarom zou er dan geen procentuele opslag kunnen zijn?

b. De financiering kan eventueel geschieden uit een vermindering van de defensieuitgaven. Dan komt dat geld tenminste bij de oud-militairen terecht.

Mijn conclusie is dan ook dat er hier sprake is van een moreel niet geoorloofde discriminatie en niet van een juridisch geoorloofde differentiatie.

Het is voor mij zelfs een vraag of hier niet in strijd is gehandeld met de internationale (m.n. in EG-verband) regels aangaande de non-discriminatie.

Willen wij met betrekking tot dit probleem iets bereiken dan zal er op de grote trom geroerd moeten worden. Wat wij nodig hebben zijn de reacties van vakbonden, van kamerleden en van overheidsinstanties. Het probleem alleen in "eigen huis" bespreken haalt niet veel uit. Waar het om gaat moge blijken uit een brief van het Ministerie van Defensie waar ik verderop nader inga.

*Infanterist... de doodgevone man met zijn doodgevone Lee-Enfield... de onopvallende lange afstand-
loper... die de meerderheid van de Divisie vertegenwoordigt... die overdag en 's-nachts wacht en pa-
trouille loopt en die zich vooral onderscheidt in uithoudingsvermogen, kankeren en een goed humeur...
de man, die een nieuw soort Nederlander bij het Indonesische volk introduceert. (Uit "Wij werden
geroepen" van wijlen Alfred van Sprang)*

sociale
organisatie
commissie
te
staan
andere

Van de bestuurstafel

De twee laatstgehouden bestuursvergaderingen van de VOMI - Arnhem hadden de volgende punten als onderwerp van gesprek:

Op 19 december j.l.:

- voorstel om op komende ledenvergadering strategie voor locale bijeenkomsten te bespreken teneinde de opkomst te vergroten.
- vermelding VOMI - afdelingen in gemeentegidsen e.d.
- gevoerd gesprek van voorzitter en voorzitter sociale commissie met de heren Voorhoeve en Wybenga van de VVD. Nuchtere benadering van de zijde van de "politiek".
- bespreking antwoord-schrijven aan bestuur F.I.M.
- uitbreiding Raad van Advies. Toegetreden is de heer M.M. Bakker.
- commentaar opgesteld door secretaris op "Het sprookje is uit..." voor toezending aan de pers.
- stringentere regels voor het doorgeven en verwerken van mutaties in de ledenadministratie.
- vergaderschema voor het jaar 1990.
- bestelling VOMI-stropdassen.

Op 22 januari j.l.:

- aandringen bij "Defensie" om onderhoud monument voor haar rekening te nemen.
- bijeenkomst oud Indië-militairen in Geldermalsen.
- interview TROS-programma "de duvel is oud" op 24/1/90. V. Bridié zal er naar toe gaan.
- vervolgartikel hr. Lentz over pensioenen.
- contacten bij Shell en Nationale-Nederlanden zullen worden aangeschreven om sociale commissie meer armslag te kunnen geven.
- splitsing Noord-Brabant in twee afdelingen.
- teneur correspondentie van de F.I.M.
- computer-verwerking ledenadministratie wordt in eigen beheer genomen.
- schrijven van Veteranen-platform met pakket van verlangens van onze vereniging.

Aan de Minister van Defensie:

Er is een schrijven gericht aan de Minister van Defensie met het verzoek een onderhoud met hem te krijgen om te kunnen spreken over o.a. de volgende urgente zaken:

- "Het sprookje is uit...". Dit programma heeft veel kwaad bloed gezet bij onze leden. Het filmmateriaal werd ter beschikking gesteld door het ministerie van defensie!
- In de jaren 1945-1952 is door het toenmalige Ministerie van Oorlog in vele gevallen te weinig of zelfs in een groot aantal gevallen niets geplakt aan rentezegels.
- Voor onze achterban is het onacceptabel dat zij, die voorafgaand of aansluitend aan hun militaire diensttijd in overheidsdienst waren of kwamen, rechten op overheidspensioen kunnen doen gelden, terwijl alle anderen dit niet kunnen tenzij zij 60 maanden ononderbroken in militaire dienst waren.
- De roep: "Op naar het Binnenhof" wordt luider. Wij twijfelen er niet aan, dat de meerderheid van onze achterban aan zo'n oproep gehoor zal geven.

Er is tevens een schrijven gericht aan de Minister van Defensie met het voorstel, het onderhoud van het Nationaal Indië-monument 1945-1962 voor rekening van "Defensie" te nemen, door bijv. dit onderhoud bij de Genie onder te brengen.

Wij achten het een nationale plicht, dat dit monument op passende wijze wordt onderhouden. Het is voor een wassende groep oud Indië-militairen die jaarlijks de herdenking zal gaan bijwonen en binnenkort de 10.000 ex-militairen per herdenking zal gaan overschrijden, van groot sociaal belang dat zij hun achtergebleven kameraden op waardige wijze in herinnering kunnen houden.

Ook als er geen oud Indië-militairen meer zijn, zal het monument in ere moeten worden gehouden.

Aan de Stichting Veteranen-Platform:

Aan bovengenoemde Stichting, waarvan de V.O.M.I. deel uitmaakt, zijn de volgende wensen met betrekking tot de behartiging van de belangen van onze leden en onze achterban kenbaar gemaakt.

Ten eerste:

Het is een gegeven, dat een groot aantal van onze leden moet of straks zal moeten rondkomen van alleen een A.O.W.-uitkering. Voor hen, die niet voor of aansluitend aan de militaire diensttijd in overheidsdienst was of kwam en ook op andere wijze geen pensioen kon opbouwen achten wij het een recht, dat zij een maandelijks belastingvrije uitkering op basis van de totale tijd doorgebracht in militaire dienst, waarbij de periode tussen de keerkringen doorgebracht, dubbel geteld dient te worden. Via een maatregel van bestuur kan zo'n regeling vrij eenvoudig tot stand worden gebracht.

Ten tweede:

Naar het schijnt zou er vanwege het Ministerie van Defensie een bericht zijn uitgegaan, dat alle kosten voor op werkdagen in kazernes te houden reünies voor rekening van genoemd Ministerie komen. Wij zouden graag zien dat, indien zulk een regeling al bestaat, deze wordt uitgebouwd naar het weekend. Waar kan men over het algemeen genomen in een kazerne terecht buiten het weekend?

Ten derde:

In enkele plaatsen in Nederland is men bij het bepalen van straatnamen begonnen met het vernoemen van straten naar inwoners die bij het vervullen van hun militaire dienst als vrijwilliger of dienstplichtig militair in Indië zijn gevallen of gestorven. Wij zouden het toejuichen, indien het Veteranen-Platform contact zou opnemen met de Vereniging van Nederlandse Gemeenten

teneinde te bewerkstelligen, dat alle gemeentelijke diensten, belast met het toekennen van straatnamen, bij voorrang namen van deze militairen gaat gebruiken - uiteraard met toestemming van de familie van deze militairen.

Ten vierde:

De geschiedschrijving door de heer de Jong is als zeer twijfelachtig aan te merken waar het gaat om de verrichtingen van de Nederlandse krijgsmacht in de periode na 1945. De Nederlandse militair heeft in Indië in de periode 1945-1950 waarachtig wel andere dingen gedaan dan de zaken waarover de heer de Jong schrijft. Het komt ons voor, dat een objectievere beschrijving van het verblijf en de verrichtingen van het Nederlandse leger tussen 1945 en 1950 in het voormalig Nederlands Oost-Indië een zeer hoge waardering zal ontvangen van allen die aldaar hun militaire dienst vervulden, vrijwillig of verplicht.

Ten vijfde:

Zoals bekend mag worden verondersteld, wordt verwacht dat ca. 10.000 ex-militairen op zeer korte termijn moeten worden gerekend tot "probleemgevallen", buiten de "materiële" gevallen zoals pensioenen en rentezegels.

In vele gevallen komen deze mensen in eerste instantie bij hun huisarts met klachten, waar deze huisarts niet direct een oorzaak voor kan vinden.

Wij hebben voorgesteld, dat de Stichting Veteranen-Platform contact opneemt met de Nederlandse Vereniging van Huisartsen en andere daarvoor in aanmerking komende verenigingen en hen wijst op de mogelijkheid, dat de klachten van deze ex-militairen hun oorsprong kunnen hebben in hun Indië-periode. In zulke gevallen zouden deze patiënten kunnen worden verwezen naar de Sociale Commissie van een der bij het Platform aangesloten verenigingen.

AANGEZIEN DE EX-INDIEMILITAIRES EEN GROEP VORMEN DIE IN JAREN NIET ZO LANG MEER HEEFT TE GAAN, LIJKT HET ONS DAT HET PLATFORM DEZE PUNTEN MET DE MEESTE VOORRANG MOET GAAN BEHANDELEN.

LAATSTE NIEUWS

Op woensdag 21 maart 1990 heeft te "Bronbeek" een gesprek plaatsgevonden tussen de dagelijkse besturen van onze vereniging en die van de F.I.M. onder leiding van Brigade-Generaal R. Boekholt, terzijde gestaan door de heer S.A. Lapre.

Voor thans is van belang, dat een wederzijdse afspraak is gemaakt dat de leden zal worden gevraagd zich te onthouden van negatieve uitlatingen over de andere partij. Het gesprek is positief geëindigd. In het Juli-nummer van "Sobat" zullen wij nader op dit eerste onderhoud ingaan. De heer Boekholt heeft beloofd in gunstige zin te rapporteren aan de vertegenwoordiger van de S.F.M.O.

Onze vereniging stuurde het volgende ingezonden stuk aan het Algemeen Dagblad, geplaatst 29 december 1989.

Sprookje

"De NOS heeft het nodig geoordeeld drie programma's te wijden aan de periode 1946 tot 1950, toen ruim 125.000 jonge Nederlanders naar Indië werden gestuurd zonder voorlichting en zonder voldoende opleiding. Zij, die toen hun diensttijd in Indië moesten vervullen - soms langer dan drie jaar - krijgen, nu zij zijn uitgerangeerd in de maatschappij wegens hun leeftijd, last van de dingen die zij in Indië hebben meegemaakt. Zo'n tienduizend van hen zitten in psychische problemen, waarop de regering geen antwoord heeft.

De NOS vond het nu nodig om van die periode, de paar zwarte ogenblikken er uit te lichten en volkomen voorbij te gaan aan al het goede, dat de Nederlandse soldaat met zijn beperkte middelen voor het volk van Indië heeft gedaan. Nu worden ruim 125.000 (groot)vader tegenover familie te kijk gezet als moordenaars zonder mogelijkheid tot weerwoord. Voor nog geen f 1,50 per dag (nog geen f 1,650,- over drie jaar) mochten zij in de sawah's ploeteren. En dan nu dit.

NOS, wat wilt u nu eigenlijk hiermee bereiken? Kijkcijfers - die hebt u niet nodig! Nog meer ellende voor een generatie, die na de Tweede Wereldoorlog ook nog eens vier jaar dienstplicht - zeer ver van huis - moest vervullen. NOS, u wordt bedankt!"

Ver. oud militairen Indiëgers Rotterdam

Dodenherdenking 1990

De Oorlogsgravenstichting neemt gaarne de zorg op zich voor het plaatsen van bloemstukjes op de oorlogsgraven van militairen, burgers, bekenden en onbekenden namens nabestaanden en geïnteresseerden.

Zij acht de data van 4 mei 1990 (Nederland) en 15 augustus 1990 (Indonesië) hiervoor bij uitstek geschikt, gezien de vijftigjarige herdenking van de aanval op ons Koninkrijk.

Bloemlegging is mogelijk:

in Nederland: op het Militair Ereveld Grebbeberg op het Ereveld Loenen

in Indonesië: op de Erevelden Menteng Pulo en Ancol te Jakarta op de Erevelden Pandu te Bandung en Leuwigajah te Cimahi op de Erevelden Candi en Kalibenteng te Semarang op de Erevelden Kembang Kuning te Surabaya

in Thailand: op de Erevelden Kanchanaburi en Chungkai.

Kosten in Nederland f 10,- incl. toezending foto f 14,- in Indonesië f 7,50 incl. toezending foto f 10,- in Thailand f 10,- incl. toezending foto. (geen extra fotokosten)

Bestelling: telefonisch 070 - 3541300 tst. 16 - mevr. J. Huijsing per giro nr. 401.000 t.n.v. Oor-

Open dag veteranen 10 mei 1990

De mededeling "herdenking mei-dagen 1940" in Sobat nummer 10 heeft wellicht de indruk gewekt dat deze Herdenking ook bedoeld is voor Oud-Indië-gangers. Dit is echter niet het geval. De krijgsmacht organiseert deze dag uitsluitend voor militairen die betrokken waren bij het uitbreken van de Tweede Wereldoorlog en zij die in 1941 in het voormalig Nederland-Indië strijd leverden tegen de invallende Japanners. Met aankondigingen in kranten is zoveel mogelijk getracht oud-gedienden attent te maken op deze Open Dag.

Gegadigden wordt gevraagd een briefkaart te sturen naar de Stichting Veteranenplatform (Postbus 125, 3940 AC Doorn). Op de briefkaart moet worden vermeld tot welke lichte veteraan behoorde, waar hij op 10 mei de Open Dag wenst bij te wonen en of hij met partner of een begeleider komt. Gekozen kan worden uit vier verschillende plaatsen in Nederland waar de Open Dag wordt gehouden t.w. in Den Helder op de Marinebasis, in Oirschot op de Generaal-majoor De Ruyter van Steveninckkazerne, in Havelte op de Johannes Postkazerne en op de vliegbasis Soesterberg. De dag wordt georganiseerd in samenwerking met het Veteranenplatform.

Redactie

logsgravenstichting 's-Gravenhage, onder vermelding van naam op het graf dan wel van "een onbekende", naam Ereveld.

per brief idem, Oorlogsgravenstichting, Postbus 85981 - 2508 CR 's-Gravenhage.

Aanvragen kunnen tot 16 april a.s. in behandeling worden genomen.

**andere
bij te
staan**
sociale
commissie

De heer P. van Meel, secretaris/redacteur van Stabelan (Oud K.N.I.L. artilleristen, Halleyweg 16, 3318 CM Dordrecht, telefoon 078 - 170409, bracht een boekwerk uit, samengesteld uit 15 jaar periodieken. Belangstellenden kunnen hem bellen. Het toegezonden exemplaar wordt verloot op één onzer bijeenkomsten. Bedankt heer van Meel.

(v.l.n.r.) mr. S.J. H. Scheenstra, Burgemeester Oegstgeest, Z.K.H. Prins Bernhard, Ere-Voorzitter Stichting "Centrum '45", drs. J.N. Schreuder, Directeur Behandeldzaken.

CENTRUM '45

(1) De eerste periode na de Tweede Wereldoorlog kenmerkten zich door opbouw en functioneel herstel. Voor het verwerken van menselijk leed had men geen tijd. Daarom konden overlevenden van een Duits- of Japans vervolgingsregime hun ervaringen niet in voldoende mate ventileren. Bovendien waren deze oorlogservaringen zo gruwelijk dat ze het algemeen voorstellingsvermogen ver te boven gaan. Later zou blijken dat oorlogstrauma's dermate ontwrichtend werken, dat deze in prioriteit niet meer naar het non-aktuele vlak verwezen kunnen worden. Onverwerkte ervaringen uit zich in schijnbaar onbegrepen vormen. Men kampt met onberedeneerde drift- en huilbuien. Men lijdt aan nachtmerries met oorlogsbeelden als hoofdmotief. Men gaat gebukt onder panische angsten, fobieën en nog veel meer. Hierdoor isoleert men zich, omdat men weinig vertrouwen heeft. In zichzelf niet, in anderen of in de maatschappij om zich heen niet. Oorlogsgetroffenen die aan deze zaken lijden, kunnen als dusdanig worden erkend en komen middels specifieke wetten in aanmerking voor een pensioen of uitkering volgens de wetten Buitengewoon Pensioen, Wet Uitkering Vervolgingslachtoffers, Wet Uitkering Burger Oorlogsgetroffenen en Wet Indisch Verzet. Zij kunnen mede hierdoor om behandeling verzoeken bij het landelijk Centrum '45. Ook hun partners kunnen, na overleg, eveneens worden geholpen. De instelling heeft een lage drempel. Men kan hulp vragen via de huisarts of zelf de telefoon pakken. De heer H.H.

Vogelaar, maatschappelijk medewerkende, vertelde ons dat wanneer we naar het cliëntenbestand kijken, wij in de loop van de jaren een aantal verschuivingen opmerken. Men werkte eerst voor oudverzetmensen, Joodse vervolginsslachtoffers en zo'n 20% vervolgden uit Indië. Door natuurlijke oorzaken kwam hierin verandering. Vooral toen de problematiek van de groep Indische kampkinderen zich begon te manifesteren. Nu, aan het einde van de '80er jaren kan men stellen dat zeker 70% van de cliënten de oorlog in het Verre Oosten heeft ervaren. Men kreeg toen eenzelfde behandelplan aangeboden. Eens in de week ging men voor behandeling naar het Centrum. Slechts een groep van acht personen kon (waar nodig) van maandag tot vrijdag hier blijven. In het weekeinde was het Centrum gesloten met het doel om de mens niet te isoleren van diens thuismilieu. Men ging uit van een aantal hoofdtherapieën. Zoals een individuele therapie, omdat hetgeen men doormaakt vaak heel beladen was. Met somtijds blokkeringsdrempels van schaamtegevoel, die optreden bij hen waarop in de oorlog medische experimenten werden gedaan. De expressieve therapie vormde voor veel mensen een eerste ingang om diens ervaringen en emoties te verbeelden. Terwijl groepspsychotherapie bedoeld was om zich contractueel meerzijdig te kunnen uitdrukken. De sociotherapie bepaalde zich tot het "hier en nu". Men ging hierbij niet terug naar de oorlog, het werd een overzicht van je beperkingen, je gedrag - en hoe hiermee te kunnen leven. Men kon ook een

consult aanvragen, bij psychiater of maatschappelijk werker. Men kenden een aantal oefen-therapieën als korrektie-medium tot beter spiergebruik en dito ademhalingsstechnieken. Want om in een kamp te kunnen overleven, mocht je nooit opvallen. En dit maakte dat men zich hiervoor een specifieke manier van lopen had aangeleerd. En dit betekende dat met het klimmen der jaren, de spieren zich verkrampten met rugklachten als gevolg. Op een gegeven moment kwam men tot de conclusie dat men bepaalde zaken van de behandeling moest wijzigen. Want zo kon men bijvoorbeeld geen nazorg geven, omdat vrijgekomen plaatsen snel werden bezet. In feite zou een cliënt diens relatie met het Centrum zorgvuldig moeten kunnen afbouwen. Dan kreeg men ook de mogelijkheid om te zien of hij het in de praktijk wel redde. Met andere woorden - of de behandeling voldoende was geweest of niet? Een ander punt was, dat een intensieve dagbehandeling vaak te vermoeiend bleek voor vergrijzende categorieën. Je moest kunnen zeggen: "... kom hier naar toe voor een gesprek of voor een groepstherapie. Daarna kun je naar huis...". Daarom besloot het Centrum, een polikliniek op te zetten. Men vond ook dat een éénduidig pakket niet altijd werkte, omdat leeftijdsverschil hierin een rol speelde. Zoals tussen dat van de volwassenen uit het verzet en die van de kampkinderen. Het derde argument voor de gedachte wijzigingen werd gevormd door de Indische kampkinderen. Die met basale angsten kampen als gevolg van ontwikkelingsstoornissen, die in een vroege levensfase waren opgetreden. Daarnaast zag men de noodzaak in om voor velen van hen te opteren voor een zevendaagse behandeling. Maar dit betekende toen, dat men voor klinische opvang van cliënten tijdens het weekeinde soms een beroep moest doen op de accommodatie van de universitaire Jelgersma-Kliniek. Tenslotte leidde dit tot het realiseren van nieuwbouw. Op 28 september 1989 verrichtte Z.K.H. Prins Bernhard de officiële opening van de nieuwbouw van Stichting Centrum '45 in diens kwaliteit van erevoorzitter van deze instelling. Men heeft nu ruimte voor een polikliniek, dagkliniek en kliniek aan de Rijnszichtweg 35, in Oegstgeest. Een complex waarvan de architecten Otto Greiner en Martien

van Goor zich tot doel stelden, om de ziekenhuissfeer te mijden. Mevrouw ir. E.G. Wenseelaar, adjunct-directeur beheer, vertelde dat toen in het verleden er één behandelplan was, dit tot uitdrukking kwam in de oudbouw. Het was een gebouw met spreekkamers, therapiekamers en slaapkamers - en daar hield het mee op. Het was duidelijk bedoeld voor ééndaagse behandelingen. Nu heeft men een kliniek met 24 bedden. En dit betekent dat voorzieningen hierop moeten aansluiten. Naast het uitbreiden moest men vooral zorgen dat groepen niet onoverzichtelijk door elkaar heen zouden lopen, omdat dit anders zo onduidelijk wordt bij het aanbieden van je behandelaanbod. Want onduidelijkheid zit erin, omdat men tegenwoordig individuele pakketten krijgt aangeboden. En dat is te zien aan het complex. De oudbouw is nu kliniek geworden. Voorzien van cliëntenkamers met alle denkbare voorzieningen. Plus keuken en wasserette, waardoor men niet vervreemd van huishoudelijke vaardigheden. De nieuwbouw is een therapeutisch centrum met een "praat-en doegebouw". De opzet van het complex is heel doordacht. Men bouwden rond patio's, terwijl veel glas in gangen en ruimten zijn verwerkt. Zodat men naar buiten kan - men zich nooit opgesloten hoeft te voelen. De lattenplafonds vertonen open tussenruimten. Hetgeen bedoeld is om associaties met een nauwdeur gevangenen te voorkomen. Belangrijk voor hen die eens als onderduiker psychologisch bekneld zaten. Drempels vindt men er niet - wel hoekjes met leuke zitjes. Rustpunten voor mensen, om op verhaal te komen. Voor het interieur koos men rustige kleuren. "Maar niet zo rustig of donker", betoogde mevrouw Wenseelaar, "dat men hierdoor in slaap valt, of er somber van wordt!" Het zijn kleuren in warme aardetinten. Accenten worden gevormd door steenrode naambordjes. Voor het meubilair een oranje en oudrose. Accessoires, zoals lampjes, klokken en stoelframes dienen als evenzovele rustpunten en zijn zwart van kleur. In de afdeling dagbehandeling treft men gele accenten. Deze zijn iets feller van kleur en dit mag omdat men in het daagse leven deze ook tegenkomt. De kleurinstelling in de oudbouw sluit aan op die van het nieuwe deel. Waardoor exklinische cliënten eenzelfde

sfeer vinden, wanneer deze overgaan op dagbehandeling of polikliniek. Tegenwoordig is het zo, vervolgt Vogelaar, dat wanneer men zich aanmeldt, de problematiek en sociale situaties van betreffende cliënt door de indicatiecommissie uitvoerig wordt besproken. Men wikt en weegt, welk behandelplan voor de cliënt het meest zinvol is. En dit vraagt grote expertise. De psychotераpeutische behandelwijze valt uiteen in twee hoofdvormen. Bij de reconstructieve psychotherapie haalt men oorlogservaringen en gevoelens bewust omhoog. Men herbert dan zijn angsten niet te verbergen. Door het doen herbeleven van de gebeurtenissen komt men tot reconstructie. Men stimuleert de cliënt om de feiten duidelijk onder ogen te zien, waardoor hij deze kan integreren in diens persoonlijkheid en hij op een andere manier door het leven kan. De structurerende psychotherapie is gericht op een alles niet weer naar boven halen - niet alles overhoop halen, maar kijken naar de sterke kanten van de cliënt. Het is erop gericht om de mens uit diens isolement te halen. Tezamen met diens lotgenoten leert hij, meer structuur in diens actuele leefsituatie te brengen. De narco-analyse methode benut men als blokkade doorbrekend medium. Volgens het principe dat mensen die bijkomen uit narcose, wat meer ontremd zijn. De poliklinische behandeling is voor hen die thuis kunnen wonen en werken, maar hun problematiek tijdelijk niet aan kunnen. De dagbehandeling voor hen, die een intensievere behandeling behoeven. De klinische behandeling voor degenen, die tijdelijk niet meer thuis kunnen wonen. Het Centrum '45 is een nuttige instelling.

Voor de mens die in de strijd geweest is - die de oorlog heeft ervaren. Nuttig in die zin dat drs. J.N. Schreuder, directeur behandeldzaken, stelt dat er nog genoeg te doen is, ook omdat uit onderzoek gebleken is dat huisartsen in onvoldoende mate verband leggen tussen psychische of somatische klachten en traumatische oorlogservaringen. En dat de problematiek van oorlogsgetroffenen nog steeds wordt onderschat. Want wie weet nog, wat oorlog is?....

K. ANON

... verrichtte de officiële opening van de nieuwbouw ...

Pensioenrechten

(een reactie op enige reacties)

A. Er waren enige reacties die mij er niet aan doen ontkomen iets nader in te gaan op de pensioenproblematiek in het algemeen. De discussie over pensioenen in Nederland gaan momenteel voornamelijk over twee onderwerpen t.w.

- de witte vlekken op de pensioenkaart.
- de pensioenbreuk.

De witte vlekken op de pensioenkaart

Het uitgangspunt bij de discussie over pensioenen is, dat een ieder verantwoordelijk is voor zijn eigen oudedagsvoorziening, tenzij in het arbeidscontract met de werkgever wordt overeengekomen dat de werkgever deze verantwoordelijkheid geheel of gedeeltelijk overneemt. Indien nu in een arbeidscontract geen pensioenrechten zijn toegekend spreekt men van een witte vlek op de pensioenkaart.

In artikel 2 van de Pensioen- en Spaarfondswet (de PSW) wordt gesteld dat "indien de werkgever een pensioentoezegging doet, dan..".

Het toekennen van een pensioenrecht geschiedt dus door middel van een toezegging van de werkgever. Met een mooi woord heet dit een "prerogatief" van de werkgever. Hij hoeft het dus niet te doen. Heeft hij het niet gedaan dan moet er van worden uitgegaan dat de werkgever zijn verplichtingen met het uitbetalen van het loon is nagekomen.

Nu is er onlangs een rapport verschenen waarin wordt gesteld dat de witte vlekken erg mee vallen en het merendeel der werknemers wel onder de één of andere regeling valt.

Hierbij wordt echter voorbijgegaan aan het feit dat velen van degenen die 65 jaar worden of al geworden zijn niet of slechts voor een beperkte tijd onder een pensioenregeling vielen. Gelet op de principiële uitgangspunten van de pensioentoezeggingen geloof ik niet dat aan die situatie iets te veranderen valt. Een terugwerkende kracht toekennen aan werknemers die geen pensioenrechten hebben gehad lijkt mij persoonlijk onmogelijk, alleen al omdat de vraag is aan wie die rekening dan wel gepresenteerd moet worden. (Ogem?, Brederode?) En de gelden van alle pensioenfonds over alle mensen verdelen die de pensioengerechtigde leeftijd hebben bereikt behoort tot het rijk der fantasie. Men zal zich in die situatie er bij neer moeten leggen dat het inkomen beperkt blijft tot de AOW-uitkering met mogelijk een uitkering van een eigen verzekering, dan wel de opbrengst van spaargeld.

De pensioenbreuk

De pensioenbreuk onderscheidt zich van de witte vlekkenkaart omdat het daarbij gaat om werknemers die in hun arbeidscontract wel pensioenrechten hadden, maar die door wisseling van werkgever minder rechten hebben opgebouwd dan het geval zou zijn geweest als ze hun gehele diensttijd bij één werkgever zouden hebben doorgebracht. In dat geval is er nog een discussie mogelijk over de indeling van de zogenaamde "slapende rechten" maar voor de rest geloof ik ook niet dat er verder iets zal veranderen. Ook hier geldt dat een terugwerkende kracht betekent dat rech-

ten worden toegekend waarvan de kosten niet of moeilijk kunnen worden verhaald.

De bovenvermelde problematiek geldt echter de gehele Nederlandse bevolking. Wij kunnen als oud-militairen als zodanig daarin niets doen. Daarvoor moet men bij organisaties als COSBO (Ouderenbonden) zijn.

B. Een uitkering ineens

Eén van de brieven schrijvers meermoreerde dat onder het motto: "beter één vogel in de hand dan tien in de lucht", wij misschien tevreden moeten zijn met een uitkering ineens, in plaats van op pensioenrechten aan te dringen. De vraag is dan natuurlijk niet alleen hoe groot die uitkering moet zijn, maar vooral op welke juridische grondslag die uitkering wordt toegekend. Als alle militairen dat zouden krijgen is de discriminatie niet opgeheven. Wordt er een onderscheid gemaakt, dan is het pensioencriterium de enige basis en die dient dan weer te worden gerelateerd aan de contante waarde van een fictief pensioenrecht. Anders wordt het toch weer een "afschepen".

Ik zie die vogel ook wel vliegen maar een uitkering ineens heeft mogelijk nog veel meer haken en ogen. Hij refereerde met zijn opmerking bovendien aan de tijd die een wetsbehandeling zou vergen en dan is het misschien niet meer nodig. Daarin kunnen we het eens zijn. Maar dat is ook de reden waarom ik de pensioenrechten wilde koppelen aan de AOW-uitkering. Een toeslag voor bij **Algemene Maatregel van Bestuur** aan te wijzen groepen. Dat hoeft m.i. niet zoveel tijd te kosten. Als de problemen daar liggen zijn er nog wel een paar inventieve oplossingen aan te dragen.

De juridische achtergronden

C. In het vervolgartikel ben ik nader ingegaan op de grondslagen van het pensioenrecht. Ik heb daarbij gesteld dat het mij in eerste aanleg niet ging om een juridische rechtvaardiging van het toekennen van pensioenrechten aan oud-militairen die in overheidssdienst zijn getreden. In welke argumentatie we dan terecht komen moge blijken uit de volgende citaten uit een brief van het ministerie van Defensie.

"Ter zake van de door u in bovenomschreven hoedanigheid vervulde militaire diensttijd kunt u aan geen der militaire pensioenwetten enig recht op een militair diensttijdspensioen ontlenen.

Ik teken hierbij aan dat de duur van de onder de wapenen doorgebrachte tijd bij de beoordeling van het recht op pensioen niet van doorslaggevende aard is."

"De wetgever heeft zich hierbij steeds op het standpunt gesteld, dat **voldoen aan de wettelijke gemeenschapsplicht als militair geen reden vormt voor een daaraan te ontlelen vorm van ouderdomsvoorziening.** De sedert 1 januari 1986 in werking getreden Algemene Militaire Pensioenwet heeft in bedoelde grondgedachte geen wijziging gebracht."

Als ik daarenboven de stelling verkondig dat volgens artikel 2 van de PSW het de werkgever i.c. de overheid vrij staat bepaalde pensioenrechten toe te kennen (binnen de grenzen der

wet) aan haar werknemers dan weten wij waar wij aan toe zijn als het gaat om een juridische argumentatie.

Duidelijk is dat hiermee de kern van de zaak is aangevoerd. De discussie gaat namelijk niet over het niet toekennen van een pensioenrecht op grond van de door de overheid gemaakte wetten, maar om het niet toekennen van een recht op grond van een door de overheid "nagelaten wetgeving".

Aan de hand van de bovenvermelde citaten zou ik de volgende vragen willen stellen:

a. *Zou het Ministerie van Defensie op grond van bovenaangehaalde argumentatie ons kunnen verklaren waarom het voldoen aan de wettelijke gemeenschapsplicht voor de éne groep militairen wel heeft geleid tot pensioenrechten en voor een andere groep niet?*

b. *Is in het laatste citaat bewust het onderscheid tussen een normale diensttijd (van b.v. 15 maanden) en een dienst aan het vaderland voor een veel langere tijd en onder oorlogsomstandigheden buiten beschouwing gelaten? Of is dat verschil nog steeds niet doorgedrongen?*

Dat is de reden waarom in eerste aanleg de overheid aangesproken dient te worden en niet de rechter. In het laatste geval loop je namelijk het risico dat getoetst wordt aan de bestaande wetgeving en daar weet je de uitkomst nimmer van.

Drs. T. Lentz

Naschrift van de redactie

Wie anno 1960 op zijn salarisbriefje keek en in één der kolommen las: pensioendatum 1990, nam dat als kennisgeving aan. Wie dan leeft, wie dan zorgt. De eerste lichting dienstplichtigen, de "1e Divisie 7 december" is zover. Alle sobats, hoeveel nog van circa 18.000 man, hebben, of vieren dit jaar hun 65e verjaardag. "het sprookje is uit", maar het boek is nog niet dichtgeslagen. Ook de zeer deskundige artikelen van onze gewaardeerde medewerker Drs. T. Lentz is een gehele samenvatting om aandachtig door te lezen. Eén ding moeten we daaruit oppakken, reageren op die stukken en een bericht zenden aan onze medewerker wiens adres is: Drs. T. Lentz, Zuylenburg 7, 3904 JT Veenendaal. Na de "1e Divisie 7 December" komen nog meer divisies dienstplichtigen, in welk verband ook uitgezonden.

Sobat Lentz vertoefde voor zijn werk ook in West-Duitsland en in dat verband verwijzen wij nog eens naar het aprilnummer van 1989 van "Sobat" waaruit blijkt dat van de "Lichting 1943" (niet opgeroepen wegens de oorlog) een lid onder de Arbeidsinzet verplicht naar Duitsland werd uitgezonden en daar ook geld verdiende. Een soort dienstplicht die wij en hij destijds zeker niet op prijs stelden.

Voor de twee jaar dat hij in Duitsland verbleef ontvangt hij sedert zijn 65e jaar, 64.40 DM per maand. De bemiddelaars in deze? Het bureau voor Duitse zaken, Nassausingel 3 te Nijmegen en het Landesversicherungsamt Westfalen. Blijkbaar zitten daar "Commissies van uitvoering" en in ons land "Commissies van onderzoek." Dat kost zéér véél geld, daarvan zou onze sociale commissie zeer veel sobats kunnen helpen. Nu kost het ons te veel tijd. Wegschuiven naar "later" vinden wij verwerpelijk.

"Aanvragers moeten snel weten waar zij aan toe zijn" schrijft een groot landelijk ochtendblad op 20 januari j.l. na een interview met de Generaal b.d. G.J.L. Huysen, de laatste chef van de Defensiestaf die in N.A.T.O. verband de optimale verplichtingen mocht uitvoeren. Thans wordt daar behoorlijk aan geknaagd.

Waar wij ons zorgen over maken is dat het aantal kenners van de Indiëtijd medisch-financieel of in welk opzicht dan ook, steeds kleiner wordt en onze belangen worden overgenomen door goedwillenden die niet met de toestanden van voormalige Ned. Indië op de hoogte zijn. Nog onlangs zagen we op de T.V. een bevrijder die bij Arnhem had geopereerd en sedertdien invalide is. Hoe bent u er heen gegaan, vroeg jaren later de dokter. Vrijwillig! Dan is het uw eigen schuld! Geen pensioen. Dat was dan in Engeland. De Generaal Huysen gaf binnen 6 maanden vorm aan een com-

pleet nieuwe bestuursstructuur. Hoe kan dat? Hij kent het voormalige Ned. Indië, de toestanden en de gevolgen. Hij was een militair commandant, die houden van korte zakelijke beslissingen. Hooggeachte Generaal, wilt u nog eenmaal een operatiebevel als voormalig chef van de Defensiestaf uitgeven voor "een vergeten leger." Al komt er maar een commissie van uitvoering. Ons "1e grijs is versleten", we hebben alleen maar grijze haren (of niets meer) en zeer velen die de ondersteuning niet nodig zullen hebben, vragen het voor hen die hard hulp nodig hebben. "De politiek heeft jullie in de steek gelaten" sprak eens Minister van Eekelen, maar dat is ook al weer jaren geleden en we voelen ons nog in de steek gelaten. De voorhoede en de hoofdmacht (mogelijk kunnen we nog een divisie op de been brengen) kunnen zich nog opstellen rondom het Binnenhof als ware het "Prinsjesdag".

J.P.C. Rausch

"De Klok"

10 oktober 1949:

In de zinderende hitte van Zuid Sumatra zijn twee groepen jongens een partijtje aan het voetballen. Bruine jongens uit de kleine kampong en blanke jongens van 3-4-7-R I. Het spelen gebeurde op "blote kaki's" en de uitslag wordt 1-1. Na het spel werden de "belanda's" uitgenodigd te komen eten. Het bezoek aan de kleine kampong is van hogerhand bevolen. Het kamponghoofd is een onzekere factor binnen het gebied dat de groep van 3-4-7-R I onder haar hoede heeft. Het samen voetballen is dus goed voor de verstandhouding met de ietwat onwillige bevolking. Het samen eten is een gebaar van vrede van de Kepalla-kampong. Het eten is goed, maar erg "Betis"! De rijst-brandewijn na de maaltijd geserveerd in kleine porceleinen kopjes is evenmin slap te noemen. Na het vermoedende spel en na het "Betis" etentje valt de Arak niet bij iedereen even lekker.

De kleine 3/4 tonner kraakt in zijn voegen als 14 mannen zich op weg naar huis - in de vervoersruimte hijsen. De sergeant groepscommandant rijdt zelf, bij gebrek aan een echte chauffeur. 4 Man nemen plaats in de kabine, op elke treeplank 1 man en de andere 8 mannen staan in de open laadbak. Het is mudvol in de kleine wagen. Onderweg bedenkt de sergeant zich en buigt af naar een naastbij gelegen kampong om zich daar te verstaan over - voor de gewone soldaten - onbekende zaken met de kepallakampong daar. Dit kamphoofd is een rijk man met een aantal pepertuinen waar veel van zijn onderdanen een karige boterham verdienen. In zijn huis staan veel luxe spulletjes en het is goed te zien dat de man verder heeft gekeken dan de Zuid Sumatraanse kust aan de Javazee. Als ze binnen zijn en de sergeant zich bezig houdt met het kamponghoofd kijken de jongens wat rond. Op een verhoging in de hoek van de kamer staat een klok. Het is niet zo maar een klok, het is een bijzonder mooie klok in brons en met dubbele slinger. De klok loopt niet gelijk, maar loopt een half uur voor. Eén van de jongens, nog wat opgewonden van de Arak stap naar de klok toe en zet de slingers stil. De klok geeft dan

20.00 uur aan, terwijl het nog maar 17.30 is.

De Kepalla-kampong die ondanks zijn gesprek met de sergeant bemerkt wat er gebeurt achter zijn rug, reageert erg verschrikt. "Niet doen, niet doen" zegt hij. Een klok stil zetten zonder reden kan ongeluk brengen. De jongens lachen de schrik van de man weg en de klok blijft staan zoals hij staat..... 20.00 uur precies.

Na enige tijd geeft de sergeant het sein tot vertrek en dan gaat het echt richting detachement Labuan Meringgau. Zo'n 200 meter van het detachement af ligt er een flauwe bocht in de weg, en daar gaat het fout. De kleine vrachtwagen raakt met het achterwiel in de greppel naast de weg, de sergeant tracht terug te sturen maar de wagen komt dan rechts in de greppel terug. Weer terug sturen heeft tot gevolg dat de 3/4 tonner gaat steigeren en zij die niet vlug genoeg kunnen springen worden van de wagen geslingerd, waarna deze weer op zijn wielen terug komt te vallen.

De sergeant ziet kans heelhuiden uit de kabine te klauteren en raadpleegt direct zijn horloge. Hij zal toch rapport moeten opmaken! Het is 2 minuten over acht en hij realiseert zich onmiddellijk dat het ongeluk is gebeurd om 20.00 uur precies! Dat is de tijd waarop de klok in het huis van de Kepalla-kampong is stil gezet.

Is dat nu stom toeval of spreken we hier van andere dingen? Goena.. Goena of tarten van het bijgeloof van de inheemse bevolking? Wie het weet mag het zeggen. Om het verhaal af te ronden: Er waren 8 gewonde militairen, waarvan 3 ernstig, een detachementsmandoer die de middag had meegemaakt overleed de volgende dag. De kampongbevolking, zo wordt later vernomen, heeft het ongeluk ervaren als gevolg van het stilzetten van de klok en vooral het overlijden van een hunner heeft hun erg opgewonden. En zo kan ook een zogeheten "Vredespatrouille" slecht aflopen, en slachtoffers eisen. Dit verhaal is echt gebeurd en voor hen die het hebben meegemaakt niet altijd een even prettige herinnering.

Jo de Neef 3-4-7-R I.

Opsporing... aanhouding en bekendmaking verzocht

Dienstplichtig korporaal Harry van Os, van het 4e Bataljon Stoottroepen, destijds verblijvende in de omgeving van Djocja en teruggekeerd in 1950, wordt gezocht door E. Emmens die als V.W.'er tot de Jagers behoorde. Emmens bezocht onlangs Indonesië. sobat Emmens is te bereiken in de Sneeuwbesstraat 5, 7572 ST Hengelo (O), tel. 074-423194.

De sergeant van Eekeren wordt gezocht, met de jongens van het 3e peloton van de C compagnie van 3-9 R.I. Op 13 oktober 1946 vertrok dit peloton naar Indië, van Eekeren keerde daarna voortijdig terug wegens familieomstandigheden naar Holland. Is sergeant van Eekeren daarna geëmigreerd naar Canada? Van Eekeren was twee jaar ouder dan de jongens van zijn peloton en afkomstig uit Zwolle.

Waar kunnen we sergeant van Eekeren vinden, het oude peloton is radeloos zonder zijn sergeant.

herinnert zich niet de Rode Kruis zusters en verplegers die de soms zeer ernstige en stinkende verwondingen van de kampongbevolking verzorgde. Mensen die vaak met een blikje een ernstige beenwond afdekte. Met twee ijzerdraadjes was het om het scheenbeen gebonden. Ga er maar aan staan. Zulke pioniers waren de zusters Nel Hegeman met een medezuster en een broeder in Tjilamaja en Kuningan. Nel kwam uit Den Haag! Sobat H.J.W. Platter, Meijerstraat 12, 7631 AT Ootmarsum, zoekt deze pioniers van weleer. U kunt ook bellen: 05419-2089.

Sobat N.J. v.d. Gragt, van de Singelberg 69, 7772 DD te Hardenberg, tel. 05232-65527 zoekt contact met de reüniecommissie van de 4e Veldgenie Compagnie, zo mogelijk van het 1e Peloton Tjisaroa en Poentjak. De genzerikken blijven actief, zelfs na ruim 40 jaar.

De 7e afdeling Hupva, geopeerd hebbende in het gebied van Pekalongan-Salatiga-Blora en Slawie wil een reünie houden in Restaurant "De Nagtegaal", Heerweg te Lisse, gelegen vlakbij "De Keukenhof".

De datum: donderdag 19 april 1990, aanvang 10.00 uur. De reüniecommissie is te bereiken via Sobat Ph. Meershoek, Mandarijnstraat 42, 2564 SZ Den Haag, tel. 070 - 3250487. De gemeente Lisse verleent alle medewerking, niemand hoeft te worden gevaccineerd. Het pokcertificaat van veertig jaar geleden blijft nog steeds geldig. Wat belet je dan nog om deel te nemen. Sobat Meershoek is reeds lang lid, een laag nummer, lid nr. 387. Volgens mij schuilt in hem een goede propagandist die veel leden zal werven op 19 april voor onze vereniging.

Sobat A. Vink, Nieuwe weg 43, 3371 CJ Hardinxveld-Giessendam, tel. 01846-15689 is kennelijk een oud-voetballer. Hij wil de "bal aan het rollen brengen met een voorzetje" oftewel komen tot een reünie van alle sobats die van 1947 tot 1950 in Batavia bij de Locale Werkplaats L.T.D. 710 hebben gediend. De Commandant was de majoor Mareijen van het K.N.I.L.

Even een greep uit de namen van deze sleutelaars: Dirk Lagerwaard, Capelle a/d IJssel, Kees Dekker, Schiedam, Bertus Wensveen, Zaandam, G.M. v.d. Aa, Tilburg, F.H. de Bruin Va-

lom, Friesland, J. Trip, Luitenant Sip, Den Bosch, G. Arkeveld, Den Haag (Rijswijk), Joop Eiland, Apeldoorn, Piet van Zeeland, Frans Heerens, Haarlem, Kees Bul, Leiden, Leo van Lenen v/h Den Helder. Tenslotte Rinus Riphage uit Amersfoort. Met al die sobats lijkt het net of jullie zo veel te repareren hadden.

Sobat M. Both, Noordzijde 54, 2977 HA te Goudriaan komt met een herhaalde oproep. Zit sedertdien bij de brievenbus en komt geen deur meer uit alvorens hij de adressen of contacten heeft gehad met Theo Homan uit Hillegom-Lisse-Sassenheim, Nico Hoekstra Lisse-Hillegom-Sassenheim. Het zijn wel knakkers daar in die bollenstreek. Misschien helpt het als we gewoon vermelden alle bollenkwekers met de naam Homan en Hoekstra melden bij sobat Both. Verder Gerrit Schild, Horn C 76 Weesperkarspel, Jan Seinen, Postjeskade en Wim Schuckman beiden uit Amsterdam. Allen waren ingedeeld bij de Verbindings afdeling als lijnwerker Staf C Divisie 7 December. Vanaf oktober 46 tot en met 20 juli 1947 waren zij in Batavia en toen zijn ze "uitgewaaid". Wie niet op 21 juli 1947? Onze vereniging had destijds een prettig contact met de Commandant van de vliegbasis Leeuwarden! De kolonel was zelfs een Voorburger maar hij vond de tekst te groot achter een licht vliegtuig waarop moest worden vermeld: Dick Brands, Julianastraat 2a, 9503 LE Stadskanaal, zoekt zijn oude vriend

Joop Gerritsen, geboren in 1928. Beide zijn destijds opgeleid in Gilze Rijen en hebben gediend bij de L.S.K. in Ned. Indië op Tjililitan bij de M.L. P.V.A. Wie helpt (zonder spandoek achter een vliegtuig) maar gewoon via de "Sobat" om beide sobats weer te verenigen. Wie kan mij vertellen welke onderdelen na 8 mei 1948 in Poerwokerto gelegerd waren? Na I-5 RI (de Boeaja's, waartoe ikzelf

behoorde) was dat volgens mij o.a. 4-II RI. Wie heeft een contactadres van dit onderdeel voor mij? Wat waren de andere onderdelen in die tijd?

In januari j.l. was ik in Poerwokerto bij een Chinese familie, deze mensen willen dolgraag in contact komen met een zekere Kapitein "Wim" Gezocht door: E. Ravelli, Citroenvlinder 93, 7423 GG Deventer, tel. 05700-52100.

En dan de hamvraag! Wie zijn de M.P.ers, rechts op de foto die de Jappen links op de foto krijgsgevangenen maakte. Jappen die zich overgaven.... bijna niet te geloven. Uw bericht graag naar Arie van Veen, Wingerdweg 69, HS-1032 AA Amsterdam. Onze prijs voor bovenstaande rubriek? Niets, we zijn wel blij met nieuwe leden want, oh er zijn nog zo veel Oud Indiëgangers!

Bronbeek 40 jaar later...

Nog onlangs hoorde Uw redactie een interview met de Directeur van Bronbeek over de mogelijkheid dat in de toekomst Bronbeek mede openstaat voor vrouwen die destijds in de Krijgsmacht hebben gediend. "Wapenbroeders", ons oude lijfblad van tempo doeloe was zijn tijd reeds 40 jaar vooruit. Bijgaande tekening toont een aantal bruiden en bruidegomen die toen reeds klaar stonden om in het huwelijk te treden. Het woord emancipatie moest nog worden uitgevonden toen al die dames van het V.K. K.N.I.L., het VHK, de dames van het Rode Kruis, de Marva's, kortom alle vrouwen die dienst deden in de tropen verbonden met de krijgsmacht en de bevolking als een normaal verschijnsel waren opgenomen in onze gelederen.

Jacqueline in Bandung

Tegenwoordig schrijft men de couranten er vol van alsof het iets nieuws is. Het verschil is echter dat het leger toen meer gewaardeerd werd onder het motto "Iedereen moet zijn steentje bijdragen". Dames, vooral in de leeftijd van toen, noemt de jeugd thans "Kanjers" en "stukken". Met het eerste woord kunnen we ons verenigen, het waren inderdaad "KANJERS" in de beste zin van het woord. En "stukken"? Daar praten we alleen met artilleristen over. Wat dacht U bij voorbeeld van Titiah?

Het moet gebeurd zijn in de woelige dagen toen vele grote en kleine bendes door de Oosthoek van Java trokken waar het in 1949 reeds zo rustig was als in het Vondelpark op de vroege morgen... Kort en goed, er werd geschoten, er werd zelfs hevig geschoten. Het werd een compleet gevecht tussen de Tjakra's en de zwervende bendes. Als rechtgeaard Tjakra lag Titiah's toekomstige man achter de bren te loeren naar die hinderlijke tegenstander/brenschutter. Met een onplezierige juistheid liet deze zijn vuurbal vlak over de opstelling scheren. Zo ontstond een brenduel tot de munitie van haar man op was. Toen kwam Titiah in actie. Zonder enige aarzeling kroop zij onder de stoot-brenvuur van de vijand door, haalde de munitie en loste haar man in spé, achter het wapen af. De bende pakte zijn biezen. Dat is Titiah's geschiedenis... in gecomprimeerde vorm. Maar daarmee was het nog niet afgelopen want voor deze heldendaad werd Titiah begiftigd met

het KRUIS VAN VERDIENSTE.

In de vroegere Barisan Madoera zaten veel Tjakra's. Eind 1947 opereerden zij onder de naam "Barisan Tjakra Madura". Commandant was de Majoor J.B. Doedens en als je aan zijn bataljon kwam, kwam je aan hem.

Dat waren KANJERS uit onze tijd, zij behoren er nog steeds bij.

Ook onze vereniging kent uiteraard leden van de voormalige Korpsen uit Ned. Indië. Eén hunner, Jacqueline Holewijn is thans een zeer actief medewerkster van het afdelingsbestuur Noord Holland. Met haar vriendin mevrouw Westero organiseerde zij mede een grote verloting (de grootste die wij van de filmdienst door het land) hebben gezien. Dat was in Haarlemmerliede en te Alkmaar waar onder grote belangstelling bijeenkomsten waren georgani-

Titiah van de Barisan Tjakra

seerd. Voorts is Jacqueline zeer actief met de ledenwerving bezig en het leggen van vele contacten onder de Indiëgangers. Bedankt Jacqueline, houden zo!

Boris... en Boris... Rechts.... om!!

(v.l.n.r.) mr. S.J. H. Scheenstra, Burgemeester Oegstgeest, Z.K.H. Prins Bernhard, Ere-Voorzitter Stichting "Centrum '45", drs. J.N. Schreuder, Directeur Behandeldzaken.

CENTRUM '45

(1) De eerste periode na de Tweede Wereldoorlog kenmerkten zich door opbouw en functioneel herstel. Voor het verwerken van menselijk leed had men geen tijd. Daarom konden overlevenden van een Duits- of Japans vervolgingsregime hun ervaringen niet in voldoende mate ventileren. Bovendien waren deze oorlogservaringen zo gruwelijk dat ze het algemeen voorstellingsvermogen ver te boven gaan. Later zou blijken dat oorlogstrauma's dermate ontwrichtend werken, dat deze in prioriteit niet meer naar het non-aktuele vlak verwezen kunnen worden. Onverwerkte ervaringen uiten zich in schijnbaar onbegrepen vormen. Men kampt met onberedeneerde drift- en huilbuien. Men lijdt aan nachtmerries met oorlogsbeelden als hoofdmotief. Men gaat gebukt onder panische angsten, fobieën en nog veel meer. Hierdoor isoleert men zich, omdat men weinig vertrouwen heeft. In zichzelf niet, in anderen of in de maatschappij om zich heen niet. Oorlogsgetroffenen die aan deze zaken lijden, kunnen als dusdanig worden erkend en komen middels specifieke wetten in aanmerking voor een pensioen of uitkering volgens de wetten Buitengewoon Pensioen, Wet Uitkering Vervolgingslachtoffers, Wet Uitkering Burger Oorlogsgetroffenen en Wet Indisch Verzet. Zij kunnen mede hierdoor om behandeling verzoeken bij het landelijk Centrum '45. Ook hun partners kunnen, na overleg, eveneens worden geholpen. De instelling heeft een lage drempel. Men kan hulp vragen via de huisarts of zelf de telefoon pakken. De heer H.H.

Vogelaar, maatschappelijk medewerkende, vertelde ons dat wanneer we naar het cliëntenbestand kijken, wij in de loop van de jaren een aantal verschuivingen opmerken. Men werkte eerst voor oudverzetsmensen, Joodse vervolginsslachtoffers en zo'n 20% vervolgden uit Indië. Door natuurlijke oorzaken kwam hierin verandering. Vooral toen de problematiek van de groep Indische kampkinderen zich begon te manifesteren. Nu, aan het einde van de '80er jaren kan men stellen dat zeker 70% van de cliënten de oorlog in het Verre Oosten heeft ervaren. Men kreeg toen eenzelfde behandelpakket aangeboden. Eens in de week ging men voor behandeling naar het Centrum. Slechts een groep van acht personen kon (waar nodig) van maandag tot vrijdag hier blijven. In het weekeinde was het Centrum gesloten met het doel om de mens niet te isoleren van diens thuismilieu. Men ging uit van een aantal hoofdtherapieën. Zoals een individuele therapie, omdat hetgeen men doormaakten vaak heel beladen was. Met somtijds blokkeringsdrempels van schaamtegevoel, die optreden bij hen waarop in de oorlog medische experimenten werden gedaan. De expressieve therapie vormde voor veel mensen een eerste ingang om diens ervaringen en emoties te verbeelden. Terwijl groepspsychotherapie bedoeld was om zich contractueel meerzijdig te kunnen uitdrukken. De sociotherapie bepaalde zich tot het "hier en nu". Men ging hierbij niet terug naar de oorlog, het werd een overzicht van je beperkingen, je gedrag - en hoe hiermee te kunnen leven. Men kon ook een

consult aanvragen, bij psychiater of maatschappelijk werker. Men kenden een aantal oefen-therapieën als korrektie-medium tot beter spiergebruik en dito ademhalingstechnieken. Want om in een kamp te kunnen overleven, mocht je nooit opvallen. En dit maakte dat men zich hiervoor een specifieke manier van lopen had aangeleerd. En dit betekende dat met het klimmen der jaren, de spieren zich verkrampen met rugklachten als gevolg. Op een gegeven moment kwam men tot de conclusie dat men bepaalde zaken van de behandeling moest wijzigen. Want zo kon men bijvoorbeeld geen nazorg geven, omdat vrijgekomen plaatsen snel werden bezet. In feite zou een cliënt diens relatie met het Centrum zorgvuldig moeten kunnen afbouwen. Dan kreeg men ook de mogelijkheid om te zien of hij het in de praktijk wel redde. Met andere woorden - of de behandeling voldoende was geweest of niet? Een ander punt was, dat een intensieve dagbehandeling vaak te vermoeiend bleek voor vergrijzende categorieën. Je moest kunnen zeggen: "... kom hier naar toe voor een gesprek of voor een groepstherapie. Daarna kun je naar huis...". Daarom besloot het Centrum, een polikliniek op te zetten. Men vond ook dat een éénduidig pakket niet altijd werkte, omdat leeftijdsverschil hierin een rol speelde. Zoals tussen dat van de volwassenen uit het verzet en die van de kampkinderen. Het derde argument voor de gedachte wijzigingen werd gevormd door de Indische kampkinderen. Die met basale angsten kampen als gevolg van ontwikkelingsstoornissen, die in een vroege levensfase waren opgetreden. Daarnaast zag men de noodzaak in om voor velen van hen te opteren voor een zevendaagse behandeling. Maar dit betekende toen, dat men voor klinische opvang van cliënten tijdens het weekeinde soms een beroep moest doen op de accommodatie van de universitaire Jelgersma-Kliniek. Tenslotte leidde dit tot het realiseren van nieuwbouw. Op 28 september 1989 verrichtte Z.K.H. Prins Bernhard de officiële opening van de nieuwbouw van Stichting Centrum '45 in diens kwaliteit van erevoorzitter van deze instelling. Men heeft nu ruimte voor een polikliniek, dagklinik en kliniek aan de Rijnszichtweg 35, in Oegstgeest. Een complex waarvan de architecten Otto Greiner en Martien

van Goor zich tot doel stelden, om de ziekenhuissfeer te mijden. Mevrouw ir. E.G. Wenseelaar, adjunct-directeur beheer, vertelde dat toen in het verleden er één behandelpakket was, dit tot uitdrukking kwam in de oudbouw. Het was een gebouw met spreekkamers, therapiekamers en slaapkamers - en daar hield het mee op. Het was duidelijk bedoeld voor ééndaagse behandelingen. Nu heeft men een kliniek met 24 bedden. En dit betekent dat voorzieningen hierop moeten aansluiten. Naast het uitbreiden moest men vooral zorgen dat groepen niet onoverzichtelijk door elkaar heen zouden lopen, omdat dit anders zo onduidelijk wordt bij het aanbieden van je behandelaanbod. Want onduidelijkheid zit erin, omdat men tegenwoordig individuele pakketten krijgt aangeboden. En dat is te zien aan het complex. De oudbouw is nu kliniek geworden. Voorzien van cliëntenkamers met alle denkbare voorzieningen. Plus keuken en wasserette, waardoor men niet vervreemd van huishoudelijke vaardigheden. De nieuwbouw is een therapeutisch centrum met een "praat-en doegebouw". De opzet van het complex is heel doordacht. Men bouwden rond patio's, terwijl veel glas in gangen en ruimten zijn verwerkt. Zodat men naar buiten kan - men zich nooit opgesloten hoeft te voelen. De lattenplafonds vertonen open tussenruimten. Hetgeen bedoeld is om associaties met een benauwd gevangen zitten te voorkomen. Belangrijk voor hen die eens als onderduiker psychologisch bekneld zaten. Drempels vindt men er niet - wel hoekjes met leuke zitjes. Rustpunten voor mensen, om op verhaal te komen. Voor het interieur koos men rustige kleuren. "Maar niet zo rustig of donker", betoogde mevrouw Wenseelaar, "dat men hierdoor in slaap valt, of er somber van wordt!" Het zijn kleuren in warme aardetinten. Accenten worden gevormd door steenrode naambordjes. Voor het meubilair een oranje en oudrose. Accessoires, zoals lampjes, klokken en stoelframes dienen als evenzovele rustpunten en zijn zwart van kleur. In de afdeling dagbehandeling treft men gele accenten. Deze zijn iets feller van kleur en dit mag omdat men in het daagse leven deze ook tegenkomt. De kleurstelling in de oudbouw sluit aan op die van het nieuwe deel. Waardoor exklinische cliënten eenzelfde

sfeer vinden, wanneer deze overgaan op dagbehandeling of polikliniek. Tegenwoordig is het zo, vervolgt Vogelaar, dat wanneer men zich aanmeldt, de problematiek en sociale situaties van betreffende cliënt door de indicatiecommissie uitvoerig wordt besproken. Men wikt en weegt, welk behandelpakket voor de cliënt het meest zinvol is. En dit vraagt grote expertise. De psychotapeutische behandelwijze valt uiteen in twee hoofdvormen. Bij de reconstructieve psychotherapie haalt men oorlogservaringen en gevoelens bewust omhoog. Men herbert dan zijn angsten niet te verbergen. Door het doen herbeleven van de gebeurtenissen komt men tot reconstructie. Men stimuleert de cliënt om de feiten duidelijk onder ogen te zien, waardoor hij deze kan integreren in diens persoonlijkheid en hij op een andere manier door het leven kan. De structurerende psychotherapie is gericht op een alles niet weer naar boven halen - niet alles overhoop halen, maar kijken naar de sterke kanten van de cliënt. Het is erop gericht om de mens uit diens isolement te halen. Tezamen met diens lotgenoten leert hij, meer structuur in diens actuele leefsituatie te brengen. De narco-analyse methode benut men als blokkade doorbrekend medium. Volgens het principe dat mensen die bijkomen uit narcose, wat meer ontremd zijn. De poliklinische behandeling is voor hen die thuis kunnen wonen en werken, maar hun problematiek tijdelijk niet aan kunnen. De dagbehandeling voor hen, die een intensievere behandeling behoeven. De klinische behandeling voor degenen, die tijdelijk niet meer thuis kunnen wonen. Het Centrum '45 is een nuttige instelling.

Voor de mens die in de strijd geweest is - die de oorlog heeft ervaren. Nuttig in die zin dat drs. J.N. Schreuder, directeur behandeldzaken, stelt dat er nog genoeg te doen is, ook omdat uit onderzoek gebleken is dat huisartsen in onvoldoende mate verband leggen tussen psychische of somatische klachten en traumatische oorlogservaringen. En dat de problematiek van oorlogsgetroffenen nog steeds wordt onderschat. Want wie weet nog, wat oorlog is?....

K. ANON

... verrichtte de officiële opening van de nieuwbouw ...

Reunies

Zaterdag 21 april 1990 wordt in de Politie sociëteit te Amsterdam een reunie gehouden van de Staf Infanterie-Brigade, in de jaren 1947-1950 gelegerd o.a. in Surabaya en Kediri. Ook de verbindingdienst, verbonden aan de Brigade, is welkom. Inl. F.A. de Jong, tel. 04780-85055 of B. Stomps, tel. 02526-72083.

42e Genie Veld-Cie/Bruggen Peloton Oost Java 1949-1950.

Ieder die tot dit onderdeel behoorde en nog niet door het reunie comite is benaderd, wordt verzocht direct contact op te nemen met J. Steketee, Burg. v.d. Pollstraat 581, 1064 AR Amsterdam, tel. 020-112237.

Buiten de te houden reunie is het van belang dat de reunie commissie over Uw (gewijzigde?) adres kan beschikken. Stuur even een berichtje, bij voorbaat dank.

Waarschijnlijk te laat (opgave was voor 10 maart 1990) willen wij toch vermelden dat door het 1e en 4e Verkenings-Eskradon van de Huzaren van Boreel een reunie zal worden gehouden op 7 april 1990 in de Bernard Kazerne te Amstervoort. Aanvang 10.00 uur. Kosten f 30,- per persoon.

Zonder voorafgaande aanmelding bij George Alma, J. Poststraat 34 rood, 1624 CD Hoorn, tel. 02290-14268, komt u echter niet de kazerne binnen. Bel dus in ieder geval. U kunt ook bellen: 030-880845 Ab Olthuis.

Sobat L. Bolt, Laan v.d. Marel 450, 7823 CL te Emmen, tel. 05910-26394, werd voor zijn Bataljon als verkenner vooruit gezonden voor een op zaterdag 21 april 1990 te houden reunie van TIGADOEABELASSERS (3-12 R.I. 1e Divisie 7 december), jongens van het type als bedoeld op de voorpagina van Sobat 11. Dergelijke infanteristen komen natuurlijk naar onze reunie, desnoods lopend, maar komen doen ze. De reunie "Commandant" Cor Attema, tel. 058-134156, wenst zoveel mogelijk op organieke sterkte aanwezig te zijn in Assen.

Tegen de Paasdagen worden "de Hanen" onrustig. Het "Veluwe Bataljon" 1-8 R.I. "de Haantjes" worden op 28 april 1990, maar nu met de kippetjes verwacht op de jaarlijkse reunie aan de Leuvenumseweg 88 te Ermelo. Alle hanen en kippen worden om 09.30 uur verzocht aanwezig te zijn. Informatie? Sobat J. van Holland, Edisonstraat 67, 6717 DB Ede (Gld.), tel. 08380-30540.

Mutaties Raad van Advies

Zeer recent werd de Chef van de Staf van de "1e Divisie 7 december" de kolonel der Cavalerie J. Reitsma benoemd tot Brigade Generaal.

Dientengevolge werd de plaats van de Generaal in de Raad van Advies van onze vereniging ingenomen door de Kolonel der Grenadiers L.F.J. van Breugel in zijn hoedanigheid van Chef Staf "1e Divisie 7 december". De Brigade Generaal H.H. Dijcks, voorheen Chef Staf le Legerkorps zal binnenkort Commandant van het Nationaal Territoriaal Commando te Gouda worden.

Redactie "Sobat" wil hierbij gaarna namens de Vereniging Oud Militairen Indiëgangers genoemde officieren gelukwensen met hun bevordering.

sociale
COMMISSIE
VOMI

Verslag 1989

In 1989 hebben wij 104 dienstmakers kunnen helpen:

4 x is een Invaliditeits-Pensioen toegekend.

11 x is een Invaliditeits-Pensioen aangevraagd.

4 x is een verzoek om een Invaliditeits-Pensioen afgewezen.

3 x is een Diensttijden-Pensioen toegekend.

3 x is een Diensttijden-Pensioen afgewezen.

5 x is een Diensttijden-Pensioen aangevraagd.

4 x is door mij zelf een Diensttijden-Pensioen na ruggespraak met Heerlen afgeschreven.

1 x een verweer met het Ambtenarengerecht.

1 x is een verweer bij het Ambtenarengerecht afgewezen.

4 x via huisartsen en specialisten proberen wij naar een oplossing te zoeken.

8 x dienstmakers in een praatgroep gekregen.

5 x bezig met zaken waarbij iemand in de financiële problemen zit en daarvoor misschien een compensatie is te regelen.

10 x dienstmakers geplaatst kunnen krijgen bij een psychotherapeut.

2 x 1 een WAO versneld kunnen regelen en 1 kunnen helpen bij een aanvulling van zijn WAO.

1 x een probleem doorgespeeld naar onze zuster-organisatie in Australië.

1 x iemand geprobeerd te helpen met zijn reisverzekering en dit probleem doorverwezen naar de Consumentenbond.

4 x intensief bezig geweest met ziektebegeleiding van 4 oude dienstmakers.

3 x de reis verzorgd naar de herdenking te Roermond.

1 x getracht te bemiddelen bij de inbouw van een Invaliditeits-Pensioen bij de AOW.

3 x is een lid van de VOMI door een van onze medewerkers doorverwezen naar het BNMO.

2 x gepoogd iets te doen aan een pensioenbreuk, maar dat liep op niets uit.

2 x veelvuldig en intens met leden gesproken en geschreven over de z.g. "erkenning".

5 x schriftelijk uitleg gegeven over verschillende uitkeringen waar zij het niet mee eens waren.

1 x iemand voorgedragen om versneld opgenomen te worden in een verpleegtehuis.

3 x geholpen bij het aanvragen van een militaire onderscheiding.

12 x geholpen bij het aanvragen van de Afkoopsom van de rentezegels.

1 x een dochter wat informatie kunnen verschaffen over wat en hoe haar overleden vader was, met behulp van de beheerder van het Historische Genie Verzameling te Vught.

Ons adres en telefoonnummer is bij Korrelatie en Icode bekend. Na de televisie uitzendingen van "De kampong brandt" en "het sprookje is uit", maar ook rechtstreeks van onze leden naar de Sociale functionarissen zijn in totaal landelijk ongeveer 40 telefoontjes binnengekomen van diegene die hierdoor zeer verstoord waren.

Langs deze weg wil ik een ieder die op welke wijze dan ook heeft geholpen ons sociale werk zo goed mogelijk te doen hartelijk te danken.

Victor Bridié.

Afdeling Zeeland

De afdeling kan, tot nu toe, op een zeer geslaagd winterseizoen terug zien. Het ledental is nog steeds groeiend, bijna 20%!!!! Met enige trots verwelkomen we dan ook de volgende nieuwe leden:

G.J. Antes, Stavenisse; Mevr. C.M.E. Blom-Paque, Stavenisse; J.C. v.d. Bogaart, St. Annaland; C. Davidse, Stavenisse; L. Giljam, Scherpenisse; B.J. Molier, Scherpenisse; M. Mulder, Scherpenisse; A. v.d. Spiegel, Scherpenisse; H. Suurland, Scherpenisse; H.H. Uijl, Poortvliet; H.C. Verkerke, Scherpenisse; A.M. de Wit, Poortvliet; M. Berrevoets, Kerkwerpe; A.P. Drijgers, Brouwershaven; S.J. Hanse, Kerkwerpe; M. Houkamp, Bruinisse; M. Janse, Brouwershaven; A. Koet, Wolphaartsdijk; H.P. Baart, Hoek; R.J. Baert, Koewacht; G.L. Engels, St. Jansteen; J.D. Wolfert, Terneuzen; W.J. Boon, Terneuzen; C.H. v.d. Abeele, Sas van Gent; A.E. v. Pamelen, SLuis; J. v.d. Plas, Terneuzen; A. de Poorter, Oostbrug; W.J. Verstraete, Breskens.

Een woord van bijzonder welkom aan mevr. Blom-Paque, zij is namelijk een oud-verpleegster die als onderofficier bij het NVKL in Indie in verschillende ziekenhuizen/hospitalen gediend heeft.

Helaas ontviel ons de heer E. Parengkuan te Borsele, bij de ter aarde bestelling was de afdeling vertegenwoordigd door de bestuursleden Abma en de Neef. Op 7 september hopen wij weer naar het monument in Roermond te gaan. Op de a.s. jaarvergadering (die inmiddels achter de rug is), hopen we daar uitgebreid op terug te komen. Het moet toch mogelijk zijn, gezien het aantal leden in Zeeland, om twee bussen vol te krijgen. Reserveer nu alvast de datum!! Vrijdag 7 september!!

De afdeling Zeeland zou vanaf deze plaats gaarne zijn dank uitspreken aan de heren de Wit en Rausch die steeds op een bijzondere wijze de Film-middagen verzorgd hebben, ondanks de moeilijkheden met bruggen en ponten, om van de stormen maar te zwijgen.

De afdeling hoopt nog in lengte van jaren gebruik te mogen maken van deze filmploeg.

F. Smoorenburg.

Afdeling Utrecht

Oranjebal vrijdagavond 27 april Door de afdeling Utrecht van de Bond van Wapenbroeders en de Poolse Oud-Strijdersvereniging SPK, wordt wederom een groot Oranjebal georganiseerd in de nieuwe Generaal Knooppkazerne in Utrecht, Mineurslaan 5, naast de Jaarbeurs congresgebouw. De kosten bedragen f 7,50 per persoon, levende muziek, ballering en een verloting met leuke prijzen aan het eind van de avond. De aanvang is om 20.00 en de zaal is om 19.30 open. Parkeren kunt u op het terrein van de kazerne en als u met de trein komt is de kazerne naast de stationsuitgang aan de kant van de Croeselaan. Houdt u deze avond vrij en vier samen met ons de feestelijke wijze de verjaardag van onze Koningin Beatrix, in de gloednieuwe kazerne. Voor inlichtingen kunt u bellen met A. Heydelberg, tel. 030-315112, als ook S. Nowosielski, tel. 030-883527 en eveneens met H. Groothuise, tel. 03402-40560, dan zenden wij u graag een uitnodiging.

Afdeling

Noord-Brabant

Bijeenkomsten:

De regio "Zevenbergen" organiseerde de afgelopen maand een gezelligheidsbijeenkomst in cafe Aarts te Zevenbergen.

De regio "Land v. Heusden en Altena" organiseert een bijeenkomst op 5 april in "Koppelpaarden" te Dussen.

Indien mogelijk zullen de regio-kontaktpersonen wat verder vooruit hun bijeenkomsten gaan plannen zodat ons blad de SOB-BAT kan medewerken in de bekendmaking van deze bijeenkomsten.

Op zaterdagmiddag 21 april a.s. om 14.00 uur organiseert de regio commissie Roosendaal inzaal Erato, kade 43 te Roosendaal een bijeenkomst waarbij o.a. ook de filmdienst met nieuwe archief films aanwezig zal zijn om belangrijke mededelingen te doen o.a. betreffende de op handen zijnde nieuwe bestuursvorm in de afdeling Noord-Brabant, met de plannen voor 1990.

Alle leden binnen het westelijk gedeelte van Noord-Brabant zullen mettertijd hiervoor nog een uitnodiging met agenda ontvangen.

In het overige oostelijk gedeelte van Noord-Brabant zullen een vijfmanschap waaronder drie bestuursleden de schouders er onder zetten om een zelfde bijeenkomst te organiseren. Tijdens het ter perse gaan van deze SOB-BAT zijn de data en de lokaties nog niet bekend, maar uiteraard zal hieraan via uitnodigingen en de media grote bekendheid worden gegeven.

De volgende nieuwe leden hebben zich door aanmelding de geleederen van de VOMI in onze afdeling versterkt en dragen daarmee bij in de verwezenlijking van onze doelstelling.

De Heren J.W. Engels, J.M. v.d. Eijnde, N.G. Wolf, W. v. Haaren, N.J. v.d. Eijnde, J.L. Wagemans, H.J. v.d. Vrande uit Beek en Donk.

De Heren, G.H. L. Offerman, W.P.G. v.d. Eijnde beiden uit Rosendaal.

De Heer G.A. Trouw uit Etten-Leur, de Heer A. Bierhuizen uit Rijen, de Heer W. Jacobs uit Heeswijk-Dinther, de Heer H.M. Christiaans uit Boekel, de Heer J.A. Crooimans uit Mortel en de Heer H.J. v. Dijk uit Erp. F.D. Dubois, secretaris.

COLOFON

Algemeen voorzitter:
J. Dijkema,
Merelhof 159,
2251 DC Voorschoten,
tel. 01717 - 8862.

Vice voorzitter en Algemeen secretaris
G.M. Determan,
Brongras 68,
3068 PB Rotterdam,
tel. 010 - 4206138.

Algemeen penningmeester
D. Mennens,
Lijsterlaan 12,
3055 CH Rotterdam,
tel. 010 - 4188239.
Postbanknummer 42.39.398
Amrobanknummer 45.85.91.300
i.n.v. VOMI Rotterdam.

Voorzitter Sociale Commissie
Victor Bridié,
van Nijenrodestraat 117,
2597 RL Den Haag,
tel. 070 - 3977022.

Ledenadministratie
N. den Hollander,
Staringstraat 218,
5443 GL Oss.

Public Relations
G. Achterhof,
Veldakkers 56,
7841 AH Sleen,
tel. 05916 - 1449.

Redactiecommissie
J.P.C. Rausch,
Koningin Wilhelminalaan 387,
2274 AK Voorburg,
tel. 070 - 3857934.
R. Grit, nr. 90,
9458 TD Balloo,
tel. 05924 - 1361.
J. Zwaan,
Lijzijde 45,
1034 KN Amsterdam,
tel. 020 - 319151.

Filmdienst
J. de Wit,
Molenbrink 60,
2553 GR Den Haag,
tel. 070 - 3977822.

Eredelen
L.J. in den Berken,
Mevr. IJ Zantinge-Edens,
Ant. P. de Graaff,
L.J. Berenbroek

Raad van Advies
Brigade-Generaal der Fuseliers
R. Boekholt,
adj. in b.d. H.M. de Koningin,
commandant KTOM "Bronbeek"
Kolonel der Grenadiers
L.F.J. van Breugel,
Chef Staf "1e Divisie 7 december"
Luitenant-Kolonel W. van Ooijen,
Stafofficier van de Inspecteur-Generaal
der Krijgsmacht.
Luitenant-Kolonel der Artillerie b.d.
M.M. Bakker.

Eindadvies van de Vertrouwensman Oud-militairen Indiëgangers, drs. D.F. v.d. Mei

Men wordt verzocht dit rapport niet meer telefonisch of schriftelijk aan te vragen omdat het "uitverkocht" is. Wel verzoeken wij onze leden om hun exemplaar na lezing ter beschikking te stellen van hun afdelingsbestuur zodat het op de vele landelijke bijeenkomsten kan worden doorgegeven aan sobats die het niet ter inzage hebben ontvangen. Rest ons namens het bestuur van onze vereniging een woord van dank uit te spreken aan de Heer drs. P.E.E. Henssen met zijn medewerkers en medewerksters voor hun vele werkzaamheden bij de afdeling "Overleg Post-actief Militair Beleid".

Landelijke reunie Indië-veteranen 1945-1990

Zaterdag 28 april 1990 veilinghallen te Geldermalsen, Deilseweg 7, van 11.00 uur tot 23.00 uur.

Toegangsprijs bij voorinschrijving f 20,-, telf. 023-245083 b.g.g. 023-323590. Zonder voorinschrijving f 25,-, aan Uw toegangsbewijs is een loterij verbonden. Hoofdprijs vliegreis naar Indonesië.

Voor het door u getoonde medeleven bij het overlijden van mijn echtgenoot

Martin Vermeulen

wil ik u hartelijk dank zeggen.

De overweldigende belangstelling heeft mij en mijn kinderen erg goed gedaan.

L. Vermeulen-Schoonenwolf

Februari 1990
Morslaan 73
7576 CS Oldenzaal

In memoriam

De volgende leden zijn ons ontvallen in het afgelopen kwartaal. B.J. Lindhout, op 23 december 1989 te Den Haag. Jantje Braaksma, lidnummer 1122, op 8 februari te Zeist. W.H.W. Gökemeijer, op 22 januari te Maastricht. Via ons lid Bosma te Haarlem ontvingen wij bericht van het overlijden van de heer Geringa, op 30 december 1989. Op verzoek van de familie konden wij

zijn vriend Frits (woonachtig te Veenendaal?) niet bereiken. Sobat Bosma is te bereiken onder tel. 023-373152. Hem willen wij bedanken voor zijn goede zorgen, samen met de zus van de overledene. J.C. Dool te Alkmaar, overleden op 8 december 1989, L. van Schijndel uit Langeweg, A.B.C. van Roosmalen uit 's-Hertogenbosch, J.G. van Tiggelen uit Halsteren, A. Verhagen te Genderen en Martin Vermeulen te Oldenzaal. Zij rusten in vrede.

Afd. Groningen

Mededelingen voor de leden in de provincie Groningen.

1. Op woensdag 4 april a.s. wordt er een voorlichtingsbijeenkomst gehouden in het gebouw "t Kruispunt" te Vlagtwedde, Dr. P. Rinsemastraat 4. Aanvang 20.00 uur. Alle oud-militairen uit Vlagtwedde en wijde omgeving zijn hier van harte welkom, alsmede hun partners. Behalve het geven van voorlichting zullen de volgende films worden vertoond; 1. Ons vertrek naar, verblijf in en thuiskomst uit Indie. Deze film is opgenomen door dhr. Wim Dussel uit Groningen.

2. Het Indonesie van thans.

2. De leden van de afd. Groningen worden verzocht hun contributie over het jaar 1990, zijnde f 27,50 (waarvan f 17,50 bestemd is voor het hoofdbestuur V.O.M.I. a.o. voor het uitgeven van het blad Sobat en f 10,- voor de afd. Groningen) op korte termijn over te maken op Postbanknr. 258696 t.n.v. Ver. Oud. Mil. Indiegangers Afd. Groningen, W.H. Bosgraststraat 149, 9665 PK Oude Pekela. Bij voorbaat dank voor uw medewerking.

De secretaris Afd. Groningen.

Henk Volders
Utrechtselaan 19, 9501 PS Stadskanaal.
Tel. 05990-14670.

Afdeling DRENTHE

Nog steeds lopen sobat's rond met grote of kleine problemen. Zowel lichamelijk als psychisch. Wil je daarover praten en mogelijk een oplossing zoeken? Bel dan eens Willy Apol, de Hop 21, 9301 PL te Roden of Lammert Bolt, L: aan v/d Marel 450, 7823 CL Emmen, tel. 05910-26394. En.....vrouwen mogen daar ook over praten, zij weten vaak meer dan de mannen willen vertellen.

Afdeling Rivierenland

Op 6 oktober 1989 organiseerden wij een algemene ledenvergadering in het K.M.T.-gebouw te Nijmegen. De opkomst was bedroevend, ca. 13 leden met hun partners, waarvan 5 bestuursleden. Mogelijk was het tijdstip niet goed gekozen, of het slechte weer die dag, of de melding van de files die avond rondom Nijmegen, waren de oorzaak. Na het vertonen van enkele films over onze Indie-tijd werd, ondanks de slechte opkomst, een gedeeltelijk nieuw bestuur gekozen. Afgetreden zijn de heren H.C. v.d. Lienden, voorzitter, Th. Houkes, penningmeester en P. Hopman, vice-voorzitter. Zij stelden zich niet meer herkiesbaar. Zij werden opgevolgd door de heren H. v. Tuil, voorzitter en D.P. Arisman, penningmeester. Voor de functie van vice-voorzitter heeft zich niemand aangemeld. Wie heeft er belangstelling? U kunt zich opgeven bij de secretaris.

Op woensdag 17 januari j.l. vond een excursie plaats in Bronbeek te Arnhem. De opkomst was veel beter dan op 6 oktober 1989 in Nijmegen. Om 10.00 uur 's morgens waren vele leden met hun partners gearriveerd. Onder het genot van een kopje koffie met cake nam onze voorzitter het woord en heette iedereen welkom en hoopte dat het een gezellige dag zou worden.

Na de voorzitter was het woord aan de commandant van Bronbeek, de Brigade Generaal R. Boekholt. Deze gaf een uiteenzetting over het ontstaan van "Bronbeek" en het huidige "Bronbeek" met zijn bewoners. Na deze woorden werd de adjudant Sipkema voorgesteld, die ons die dag zou begeleiden. Hij nam ons mee door het 1e gedeelte van het museum en had met zijn deskundige uiteenzetting een gewillig oor. Na bijna een uur rondgekeken te hebben en alle oude "dikke Berta's" en mortieren, die wel of niet in vroegere jaren hebben geschoten, was het tijd voor een drankje en een gezellig babbeltje. Natuurlijk met verhalen over die tijd dat wij in Indie waren en wat de meesten van ons nog steeds bezig houdt. Na een voortreffelijk verzorgde

rijsttafel nam de adjudant Sipkema ons mee voor het 2e gedeelte van het museum. Daar waren foto's en voorwerpen aanwezig die ons zeer aanspreken en wat bij ieder vele herinneringen oproep. De opmerkingen van "weet je nog....." waren niet van de lucht.

Na nog wat napraten onder een kop koffie, het was inmiddels 16.00 uur geworden, ging ieder weer huiswaarts.

Een zeer geslaagde dag, die zeker voor herhaling vatbaar is, was de mening van iedereen.

Omstreeks half september-begin oktober organiseren wij een gezellige bijeenkomst voor alle leden. We denken aan een anderen opzet, in ieder geval niet meer 's avonds. U wordt hierover tijdig geïnformeerd.

R.W. Gosselink, secretaris.

Afdeling Overijssel

Het bestuur van de VOMI, afdeling Overijssel nodigt de leden donateurs en de belangstellenden uit voor de jaarvergadering op 10 april om 19.30 uur in zaal "Wim Reimink" Dorpsstraat 2 te Lemelerveld. "Wim" is een oud huzaar van het 41e Verkenings Eskadron met een pracht accommodatie, dat mag iedereen weten.

Zelfs buiten de filmavonden om staat hij klaar voor u dus een grote opkomst wordt verwacht. Na het afwerken van de agenda zal de bekende humorist "Harm oet Riessen", bekend van radio Oost, de vergadering in de pauze onderhouden in zijn Riessen's dialect. Taaie en neut zijn daar niets bij. Degenen die op zaterdagmorgen naar radio Oost luisteren zullen graag het zaaloptreden van Harm willen horen. Bezoek dus de jaarvergadering, u kunt een stukje contributie terugverdienen want het optreden van Harm kunt U gratis beleven. We hopen op een grote opkomst.

G.J. v.d. Sluis.

De afdeling Overijssel van de Vereniging Oud-Militairen Indiegangers (VOMI) heeft een gevoelig verlies geleden met het overlijden van zijn secretaris, de heer Martin Vermeulen te Oldenzaal.

Ruim 3 jaar geleden stond hij als een der initiatiefnemers aan de wieg van onze Overijsselse afdeling en vanaf dat moment heeft hij zich met onverdroten ijver en voorbeeldige nauwgezetheid ingezet voor de belangen van onze vereniging de VOMI, altijd bereid de helpende hand te bieden aan iedereen, die een beroep op hem deed. Als mede bestuurslid hebben wij hem leren kennen als een harde werker, maar ook als een vriend waar je op vertrouwen kon, een sobat die een grote lege plaats achterlaat. Voor ons te vroeg is hij van ons heengegaan, hij was nog maar 63 jaar en had nog zoveel idealen. Wij wensen zijn vrouw en kinderen de kracht toe dit zware verlies te berusten en het te verwerken, hoe moeilijk dit ook zal zijn.

De herinnering aan Martin geve ons de inspiratie om zijn werk voort te zetten.

Namens het bestuur van de VOMI
Afd. Overijssel:
E. Vaartjes, voorzitter.

Afd. Noord-Holland

Bustocht naar Roermond. Naar aanleiding van de vele positieve reactie's, gaat ook dit jaar weer een bus op 7 september naar Roermond. Alle sobat's die vorig jaar mee zijn geweest hebben inmiddels een schrijven ontvangen en de meeste hebben dan ook al weer ingeschreven.

De anderen worden langs deze weg verzocht, indien zij weer meegaan, hun inschrijfgeld p.o. te voldoen. Maar ook andere geïnteresseerden kunnen zolang er plaats is, zich aanmelden.

Naast de gezellige bustocht door de mooie streken van ons Vaderland en het bijwonen van de jaarlijkse herdenking, brengen wij ook nog een verrassingsbezoekje aan een leuk dorp. De totale kosten zijn f 27,50. Belangstellenden kunnen dit bedrag storten op bankrekening 84-22-01-386 of giro 5180 van de verenigde spaarbank Haarlem onder vermelding van J. Smeets, Ewisweg 120, Heiloo. Na ontvangst krijgt U verdere informatie. Wilt U iemand meenemen, geen bezwaar, als de aanmeldingen maar per omgaande worden gedaan.

De opstapplaatsen zijn o.a. Den Helder, Schagen, Heerhugowaard, Alkmaar, Uitgeest, Haarlem, Amsterdam. Indien er meer bussen nodig zijn, zullen er ook meer opstapplaatsen komen. Alleen in Noord-Holland.

Verslag Noord-Holland

Terugblikkend op het jaar 1989, kan de afdeling tevreden zijn met het weer op gang brengen van de activiteiten in onze provincie. Na de filmmiddag in de Ripperda-kazerne op 21 januari, werd een nieuw bestuur gevormd dat op 22 april 1989 werd benoemd op de ledenvergadering in Alkmaar.

Begonnen met 236 leden in januari hadden wij er op 31 december 1989 weer 292.

Het jaar 1990 zijn wij begonnen met regio-bijeenkomsten, 10 februari in Hoorn en op 10 maart in Den Helder. Op deze middagen proberen wij contacten te leggen met alle militairen Indië-gangers door middel van oproepen in de plaatselijke pers. Velen reageerden en wij mochten weer enkele leden inschrijven maar wij vertrouwen dat ook de nawerking nog leden op zal leveren. Om aan de wensen van onze leden te voldoen zullen wij hen melden wat er zoal gedaan wordt door de sociale commissie en roepen wij alle leden op attent te zijn op oude sobats die mogelijk problemen hebben en dit aan ons te melden. Wij zullen dan trachten een uitweg te vinden en bij de politiek druk uit oefenen om een werkelijk veteranenbeleid voor Indië-gangers van de grond te krijgen.

In de maand mei willen wij weer een grote ledenvergadering in de Ripperda-kazerne houden. Hier hoort u zo spoedig mogelijk meer van.
Secretaris V.O.M.I. Noord-Holland
P.L. van Maris
Kerkstraat 46 2153 BK Nieuw Vennep
Telefoon 02526 - 72933.

Afdeling Zuid Holland Zuid

De eerste activiteit van dit jaar was de Nieuwjaarsreceptie die

op 11 januari gehouden werd in de "Rustburch" te Rotterdam-Zuid. Een opkomst van bijna 100 bezoekers en een zeer geanimeerde stemming hebben ertoe bijgedragen om deze middag tot een succes te maken. Opmerkingen in de trant van "zoiets eens per maand te organiseren" spreekt wel tot onze verbeelding maar het zal duidelijk zijn dat dit financieel niet haalbaar is. Al met al een goed begin van een V.O.M.I.-jaar 1990 en gezien de enthousiaste reacties zeker voor herhaling vatbaar.

Het V.O.M.I. filmseizoen zal bij het uitkomen van deze Sobat achter de rug zijn. De bijeenkomsten werden doorgaans goed bezocht en de ledenverving zorgde voor een groei van ons ledenbestand met enige tientallen nieuwe leden. Ook dit filmseizoen heeft wederom duidelijk aangetoond dat gezamenlijke bijeenkomsten, ongeacht dit nu een filmavond of een Nieuwjaarsreceptie is, de onderlinge band versterken en met die constatering in het achterhoofd zal het bestuur Zuid-Holland-Zuid zich beraden welke andere activiteiten in gezamenlijk verband kunnen worden gerealiseerd. Onze waardering en dank gaan uit naar Jac. de Wit van de V.O.M.I. filmdienst die tijdens 8 filmcontactbijeenkomsten in de afd. Zuid-Holland-Zuid wederom heeft laten zien dat de verzorging van de reportages bij hem in goede handen is.

Afdelingsledenvergadering Zuid-Holland-Zuid. Deze vergadering is vastgesteld op Donderdag 19 april a.s. en zal worden gehouden in Restaurant "Rustburch", Strevelsweg 744-746 in Rotterdam Zuid (Verzamergebouw). Aanvang 13.30 uur. Leden en donateurs ontvangen voor deze vergadering een schriftelijke uitnodiging en mededeling omtrent de mogelijkheid om kandidaten voor een bestuursfunctie op te geven voor de aanvang van genoemde vergadering. Het is de bedoeling deze vergadering omstreeks 15.00 uur af te sluiten om daarna tot ongeveer 17.00 uur nog gezellig met elkaar bijeen te zijn. Er wordt op een goede bijeenkomst gerekend.

Herdenking te Roermond op 7 september 1990.

Ook dit jaar zal de afd. Zuid-Holland-Zuid een bustocht organiseren ter gelegenheid van de jaarlijkse dodenherdenking bij het Nationaal Indie-monument in het Stadspark Hattem te Roermond. De kosten voor deze bustocht zullen f 25,- per persoon bedragen. In Sobat nummer 12 volgt nadere informatie hoe en wanneer u zich voor deze bustocht kunt opgeven. Leden en donateurs ontvangen bovendien nog een schriftelijke uitnodiging voor deze herdenking. Dit vroegtijdige bericht is bedoeld om iedereen die belangstelling heeft om gezamenlijk op 7 september a.s. naar Roermond te gaan, in de gelegenheid te stellen om deze dag vrij te houden.

Een reeds lang „getemde Tijger" van de T Brigade, 2e Eskadron pantserwagens, Jaap van Breugel, Rotterdamseweg 167d, 3332 AG Zwijndrecht, zoekt „Tijger"krantjes, de nummers 1 t/m 22, 23-24-28-53-55-58-68-70-78 en 85. Tel. 078-126752.